

**Finansijski izvještaji za
godinu koja se završava
31. decembra 2022.
godine i Izvještaj
nezavisnog revizora**

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Finansijski izvještaji:	
Bilans uspjeha	5
Bilans stanja	6
Izveštaj o promjenama u kapitalu	7
Bilans tokova gotovine	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 - 47

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@grantthornton.ba
www.grantthornton.ba

Upravnom odboru i akcionarima Mikrofin osiguranja a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Mikrofin osiguranja a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine, i bilans uspjeha, , izvještaj o promjenama na kapitalu, bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum i napomena uz finansijske izvještaje, koje uključuju i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji, istinito i objektivno prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2022. godine i njegovu finansijsku uspješnost, te njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije: Rezervisanja za štete	Revizijski pristup
<p>Rezerve za štete u ukupnom iznosu od 2.288.118 KM na dan 31. decembra 2022. godine (napomena br. 23) se sastoje iz: rezervi za štete u sudskim sporovima, rezervi za troškove obrade šteta, rezervi za prijavljene nelikvidirane štete i rezervi za štete koje su nastale i nisu prijavljene do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (IBNR).</p> <p>Rezervisanja za nastale štete je obabrano kao ključno pitanje iz razloga što postoji rizik da Društvo nije adekvatno izvršilo obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete zbog kompleksnosti aktuarskih metoda koje se koriste prilikom obračuna IBNR.</p> <p>U skladu sa odredbama Pravilnika o tehničkim rezervama Agencije za osiguranje Republike Srpske Društvo za obračun IBNR koristi dvije aktuarske metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metodu ulančanih ljestvica (CHL) za osiguranje nezgode i kasko osiguranje • Bornhuetter-Fergusonova (BF) za osiguranje autoodgovornosti. <p>Rukovodstvo provjerava štete i premije, ulazne pretpostavke za modele i odgovorni su za imenovanje ovlaštenog nezavisnog aktuara koji ima zadatak pregledati procijenjena rezervisanja kako bi se osiguralo da su adekvatna.</p>	<p>Naše revizorske procedure su uključivale testiranje internih kontrola i druge revizijske postupke koje uključuju sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - procjenu ključnih internih kontrola nad procesom obrade prijavljenih šteta; - na bazi uzorka izvršili smo testiranje dokumentacije o štetnim događajima na osnovu kojih je Društvo izvršilo rezervisanja za nastale prijavljene štete; <p>Uporedili smo aktuarske metode i pretpostavke koje koristi Uprava s podacima unutar tržišta osiguranja i sa priznatim aktuarskim procedurama.</p> <p>Naše procedure uključuju pregled pretpostavki koje je koristio nezavisni ovlašćeni aktuar, provjeru ulaznih podataka za obračun IBNR, razumijevanje donesenih zaključaka, te ocjenu konzistentnosti korištene metodologije.</p> <p>Sastavni dio tima, bio je i ovlašćeni aktuar, koji je izvršio provjeru rezervisanja i potvrdio iskazani iznos rezervisanja. Uporedili smo nezavisnu analizu i onu koju je sproveo Društvo, te nismo uočili materijalno značajne razlike.</p> <p>Obračun rezervi se radi konzistentno iz godine u godinu odnosno nije vršena proizvoljna izmjena metode ili osnova obračuna.</p>

Ostale informacije

Društvo je u skladu sa zahtjevima Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulator) sastavilo izvještaje za potrebe Regulatora na dan 31. decembra 2022. godine koji će biti predmet posebnog pregleda revizora i na osnovu kojeg će se izdati izvještaj.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanje po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korištenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo Rukovodstvo;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma

- našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 13. april 2023. Godine

Isidora Džombić

Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković

Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka

BILANS USPJEHA

Za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine
(U Konvertibilnim markama)

	<u>Napomene</u>	<u>2022. godina</u>	<u>2021. godina</u>
POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
Prihodi od premije osiguranja i drugi poslovni prihodi	5	17.254.611	13.260.503
Funkcionalni doprinosi	6	(329.253)	(306.874)
Naknade šteta iz osiguranja i rashodi reosiguranja	7	(7.935.865)	(5.144.142)
Troškovi sprovođenja osiguranja	8	(8.788.108)	(7.470.507)
Poslovni dobitak		201.385	338.980
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI			
Finansijski prihodi	9	236.291	223.812
Finansijski rashodi	9	(29.118)	(33.160)
		207.173	190.652
OSTALI PRIHODI I RASHODI			
Ostali prihodi	10	279.186	68.790
Ostali rashodi	10	(20.344)	(6.897)
		258.842	61.893
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
Porez na dobitak	25	667.400	591.525
		(260.649)	(240.102)
NETO DOBITAK PERIODA		406.751	351.423
OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU			
Nerealizovani dobitci/(gubici) po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(43.311)	787
UKUPAN NETO REZULTAT PERIODA		363.440	352.210
Zarada po akciji:			
Zarada po akciji	26	6,27	5,86

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su odobreni od strane Upravnog odbora Društva. 13. aprila 2023. godine i biće predloženi za usvajanje Skupštini Društva.

Potpisano u ime Društva:

Danijel Dragutinović
Direktor

Sanja Brkić
Izvršni direktor

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2022. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Napomene	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nekretnine i oprema	11	1.347.908	1.079.839
Investicione nekretnine	11	2.349.669	1.846.476
Stalna sredstva u pripremi	11	-	1.500.000
Poslovni prostor sa pavom korištenja	11	509.742	600.996
Dugoročni finansijski plasmani	12	10.865.926	11.489.338
		15.073.245	16.516.649
Teuća imovina			
Zalihe materijala		3.165	2.903
Potraživanja po osnovu premije	13	642.782	448.902
Ostala potraživanja	14	17.552	27.959
Kratkoročni finansijski plasmani	15	3.682.000	1.100.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	16	3.328.230	3.439.201
Aktivna vremenska razgraničenja	17	342.008	403.602
		8.015.737	5.422.567
POSLOVNA AKTIVA		23.088.982	21.939.216
UKUPNA AKTIVA		23.088.982	21.939.216
PASIVA			
Kapital			
Akcijski kapital	18	7.000.000	6.000.000
Nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju i ostale rev.rezerve		377.056	420.367
Zakonske rezerve	18	397.374	379.803
Neraspoređeni dobitak		2.445.391	3.056.211
		10.219.821	9.856.381
Dugoročna rezervisanja	19	18.773	22.406
Dugoročne obaveze	20	557.918	642.960
Obaveze			
Kratkoročne obaveze	21	282.933	296.445
Prenosne premije	22	9.531.454	8.744.070
Rezervisanje za štete	23	2.288.118	2.265.501
Rezervisanja za preventivu	24	121.361	61.459
Ostali PVR		68.604	49.994
		12.292.470	11.417.469
POSLOVNA PASIVA		23.088.982	21.939.216
UKUPNA PASIVA		23.088.982	21.939.216

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
Za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Akcijski Kapital	Revalori- zacione rezerve od ulaganja	Zakonske Rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno
Stanje na dan 01. januara 2021. godine	6.000.000	419.580	369.985	2.714.606	9.504.171
Dobitak/(gubitak) za godinu perioda	-	-	-	351.423	351.423
Ostali ukupni rezultat za godinu	-	787	-	-	787
<i>Ukupan rezultat perioda</i>	-	<u>787</u>	-	<u>351.423</u>	352.210
Izdvajanje iz dobiti	-	-	9.818	(9.818)	-
Isplata dividende	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	6.000.000	420.367	379.803	3.056.211	9.856.381
Dobitak/(gubitak) za godinu perioda	-	-	-	406.751	406.751
Ostali ukupni rezultat za godinu	-	(43.311)	-	-	(43.311)
<i>Ukupan rezultat perioda</i>	-	<u>(43.311)</u>	-	<u>406.751</u>	363.440
Izdvajanje iz dobiti	1.000.000	-	17.571	(1.017.571)	-
Isplata dividende	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	7.000.000	377.056	397.374	2.445.391	10.219.821

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS TOKOVA GOTOVINE

Za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Godina koja se završila 31. decembra 2022.	Godina koja se završila 31. decembra 2021.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od premije osiguranja i reosiguranja i primljeni avansi	16.477.987	14.155.581
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	377.131	472.591
Prilivi od učešća u naknadi štete	903.688	13.624
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i dati avansi	(7.073.381)	(4.470.281)
Odlivi po osnovu premija reosiguranja	(660.883)	(466.006)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1.713.373)	(1.598.543)
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	(6.875.898)	(5.690.731)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(223.163)	(224.931)
Odliv po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	(1.674)	(2.788)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.210.434	2.188.516
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi od kamata	115.637	124.962
Prilivi/(odlivi) po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	(2.582.000)	5.876.000
Prilivi/(odlivi) po osnovu dugoročnih finansijskih plasmana	670.109	(4.296.698)
Prilivi od prodaje akcija	-	2.345
Prilivi/(odlivi) po osnovu prodaje/(nabavke) investicionih nekretnina, opreme, nematerijalnih ulaganja	474.849	(2.550.285)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.321.405)	(843.676)
Neto priliv/(odliv) gotovine	(110.971)	1.344.840
Gotovina na početku obračunskog perioda	3.439.201	2.094.361
Gotovina na kraju obračunskog perioda	3.328.230	3.439.201

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Društvo za osiguranje "Mikrofin osiguranje" a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") osnovano je kao akcionarsko društvo za obavljanje poslova osiguranja na osnovu Upisa u sudski registar o osnivanju kod Osnovnog suda u Banjoj Luci Rješenjem broj 071-0-Reg-07-002909 od 27. decembra 2007. godine.

Naziv i sjedište Društva je: Osiguravajuće društvo "Mikrofin osiguranje" a.d. Banja Luka sa sjedištem u Banjoj Luci, Aleja Svetog Save 61.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci broj 071-0-Reg-07-002909 od 27. decembra 2007. godine u registar Osnovnog suda upisano je usklađivanje Društva sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 17/05), te u skladu sa rješenjima Agencije za osiguranje RS broj: 05-493-5/07 od 30. decembra 2007. godine, 05-531-1/09 od 06.04.2009. godine i 05-501-1/22 od 17. juna 2022. godine, Društvo je dobilo dozvolu za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Društvo je obavljalo poslove osiguranja preko sjedišta u Banjoj Luci i poslovnih jedinica u Federaciji BiH i Brčko Distriktu. Društvo je na dan 31. decembra 2022. godine imalo 88 zaposlena (31. decembra 2021. godine: 86 zaposlenih).

Na dan 31. decembra 2022. godine organe Društva čine:

Upravni odbor:

Ime i prezime	Funkcija
Sandra Lonco	Predsjednik
Aleksandar Kremenović	Član
Mladen Bosnić	Član

Odbor za reviziju:

Ime i prezime	Funkcija
Relja Grozdić	Predsjednik
Jelena Čekić	Član
Božana Vukša	Član

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva i sastavljeni su u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl. Glasnik RS br. 94/15 i 78/20) i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su pripremljeni po načelu nabavne vrijednosti, izuzev ako nije drugačije objelodanjeno u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Društvo je u propisanom roku, na način definisan Pravilnikom o Kontnom okviru sadržini računa u Kontnom okviru za društva za osiguranje ("Službeni glasnik RS", broj 108/15), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje ("Službeni glasnik RS", broj 63/16) kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik RS", broj 63/16) sastavilo obrasce finansijskih izvještaja.

Društvo je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2.4. Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni:

- Referenci na konceptualni okvir (izmjene i dopune MSFI 3);
- Koncesije za najam u vezi sa COVID-19 nakon 30. juna 2021. godine (izmjene i dopune MSFI 16);
- Nekretnine, postrojenja i oprema: Prihodi prije namjeravane upotrebe (izmjene i dopune MRS 16);
- Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora (izmjene i dopune MRS 37);
- Godišnja poboljšanja (ciklus 2018. – 2020.): – Prva primjena zavisnog subjekta (izmjene i dopune MSFI 1) – Naknade u testu '10 procenata' za prestanak priznavanja obaveza (izmjene i dopune MSFI 9);
- Podsticaji najmova (izmjene i dopune MSFI 16);
- Oporezivanje u mjeranju fer vrijednosti (izmjene i dopune MRS 41).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Društva.

Standardi koji su izdati od strane Odbora za Međunarodne standarde ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- MSFI 17 'Ugovori o osiguranju';
- Izmjene i dopune MSFI 17 'Ugovori o osiguranju' (izmjene i dopune MSFI 17 i MSFI 4);
- Klasifikacija obaveza kao kratkoročnih ili kao dugoročnih (izmjene i dopune MRS 1);
- Objelodanjivanje računovodstvenih politika (izmjene i dopune MRS 1 i MSFI izjava o praksi 2);
- Odgođena porezna imovina i obaveze koje proizlaze iz pojedine transakcije (izmjene i dopune MRS 12).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi od premija ostalih osiguranja

Prihodi od premije osiguranja predstavljaju fakturisane iznose premije u tekućem obračunskom periodu, uvećane za prenosne premije na početku godine i umanjene za prenosne premije obračunate na kraju obračunskog perioda. Prihodi od premije osiguranja se unose u ukupan prihod u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturiranih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Prenosna premija se ne obračunava u slučajevima kada se fakturisanje premije vrši na mjesečnoj osnovi.

Osnovica za obračun bruto prenosne premije neposrednih neživotnih osiguranja je obračunata bruto premija u tekućem obračunskom periodu, za polise osiguranja za koje se obračunava prenosna premija bez umanjenja za iznos premije prenesen na reosiguravača ili saosiguravača. Bruto prenosna premija se izračunava odvojeno:

- za osiguranja sa ravnomjernom raspodjelom rizika po metodi pojedinačnog obračuna za svaki ugovor o osiguranju, srazmjerno trajanju osiguranja po principu „pro rata temporis” na osnovu preostalog broja dana trajanja osiguranja nakon dana bilansiranja,
- za osiguranja sa neravnomjernom raspodjelom rizika kod kojih visina pokrića pada linearno u vremenu trajanja osiguranja, takođe pojedinačnim obračunom za svaki ugovor o osiguranju, po metodi propisanoj Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja prenosnih premija.

Društvo vrši obračun prenosne premije za dio portfolija koji se odnosi na osiguranje otplate kredita usljed rizika smrti, invaliditeta, gubitka posla i privremene nesposobnosti za rad, a koji se djelimično vodi u vrsti osiguranja od nezgode i djelimično u osiguranju od ostalih finansijskih gubitaka, po metodi koja podrazumijeva da visina pokrića opada linearno u vremenu trajanja osiguranja.

Provizije i drugi odgovarajući troškovi koji se mogu odnositi na prenosne premije se ne razgraničavaju, već idu na teret ukupnog prihoda perioda u kome nastanu.

3.2. Prihodi po osnovu kamata

Prihodi od kamata na finansijsku imovinu se priznaju kada je vjerovatan priliv budućih ekonomskih koristi Društvo i kada je iznos prihoda pouzdano mjerljiv.

Prihod od kamata je vremenski razgraničen i priznaje se metodom efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja tačno diskontuje (svodi) procijenjene buduće novčane tokove u toku očekivanog vijeka finansijske imovine na neto nadoknadivu vrijednost te imovine prilikom inicijalnog priznavanja.

3.3. Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete

Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete vrše se na osnovu procjene iznosa svake pojedinačne štete osim za štete za koje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije moguće izvršiti takvu procjenu, a za koje se rezervacija sredstava vrši na osnovu prosječne likvidirane štete u odnosnoj vrsti osiguranja.

Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane suda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete

Rezervisanje za nastale neprijavljene štete se vrši primjenom Metode ulančanih ljestvica (Chain ladder ili CL metoda) i dodatno Bornheutter-Ferguson (B-F) metode koja se koristi samo kod obračuna u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila. Predloženi dodatni obračun putem B-F metode u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila se koristi u cilju dobijanja adekvatnijeg rezultata, s obzirom da je u ovoj vrsti razvoj šteta najduži, a izloženost najveća. Navedene metode se primjenjuju na podacima o nastalim štetama koji se sastoje od iznosa riješenih šteta i iznosa rezervisanja za prijavljene štete.

Podaci o štetama se grupišu na osnovu datuma nastanka štete i datuma prijave štete po kalendarskim polugodištima. Podaci o štetama se grupišu u homogene grupe u skladu sa podjelom na vrste osiguranja. Za CL metodu, definisani su načini obračuna prosječnih faktora porasta uz ostavljanje diskrecionog prava aktuaru za izbor konačnih faktora. Za B-F metodu definisana je a-priori procijenjena kvota šteta u odnosu na zarađenu premiju od 30%. Iznosi šteta koji služe za obračun putem navedenih metoda se ograničavaju na 100.000 KM. U osiguranju odgovornosti za motorna vozila, iznos konačnih šteta se dobija kao ponderisani prosjek iznosa dobijenih CL i B-F metodom pri čemu je ponder za obe metode 50%. Dijelovi pojedinačnih šteta koji prelaze iznos od 100.000 KM se posebno procjenjuju u smislu daljeg razvoja, te se konačan iznos stavlja u odnos sa konačnim.

Od zbira procijenjenih iznosa ukupnih rezervi po godinama nastanka u posmatranom periodu oduzimaju se isplaćene štete i obračunate rezerve za nastale prijavljene štete iz posmatrane obračunske godine, kako bi se dobile obračunate rezerve za nastale neprijavljene štete u obračunskoj godini.

3.5. Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja iskazani su u izvještaju o dobitku i ostalom ukupnom rezultatu u stvarno nastalom iznosu.

3.6. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan izvještaja o finansijskom položaju, preračunate su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija izvještaja o finansijskom položaju iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret izvještaja o dobitku i gubitku i ostalom ukupnom rezultatu, kao dobitci ili gubici po osnovu kursnih razlika.

3.7. Nekretnine i oprema

Pod nekretninama i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema su iskazani po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti i ukupne akumulirane eventualne imparitetne gubitke.

Nabavke nekretnina i opreme u toku godine evidentiraju se po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Dobitak koji nastane prilikom rashodovanja i prodaje nekretnina i opreme iskazuje se neposredno kao vanredni prihod u okviru ostalih prihoda. Gubitak nastao prilikom rashodovanja i prodaje nekretnina i opreme iskazuje se neposredno kao vanredni rashod u okviru ostalih rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine Društva čine građevinski objekti koje Društvo izdaje u zakup, i koji su vrednovani po nabavnoj vrijednosti, u skladu sa MRS 40 „Investicione nekretnine”.

Društvo vrednuje investicione nekretnine po metodi nabavne vrijednosti, umanjenoj za iznos ispravke vrijednosti po osnovu amortizacije i iznos ispravke vrijednosti od imparitetnih gubitaka.

3.9. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja Društva čine računarski programi i licence koje Društvo koristi, i koji su vrednovani po nabavnoj vrijednosti, u skladu sa MRS 38 „Nematerijalna ulaganja”.

Društvo vrednuje nematerijalna ulaganja po metodi nabavne vrijednosti, umanjenoj za iznos ispravke vrijednosti po osnovu amortizacije i iznos ispravke vrijednosti od imparitetnih gubitaka.

3.10. Amortizacija

Amortizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja obračunavala se po stopama, koje su određene tako da se neotpisana vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku predviđenog korisnog vijeka trajanja. Amortizacija se obračunava na osnovicu koju čini neotpisana vrijednost na početku godine kao i na nekretnine, opremu i nematerijalna ulaganja stavljena u upotrebu tokom godine.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe koje je služio kao osnova za obračun amortizacije i primjenjene stope u poslovnoj 2022. godini su bile sljedeće (nije bilo promjene stopa amortizacije u odnosu na prethodnu godinu):

Glavne grupe nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja	Korisni vijek (godina)	Stopa (%)
Kompjuteri i kompjuterska oprema	5	20%
Građevinski objekti	50	2%
Investicione nekretnine	30-50	2%-3,33%
Ostala oprema	3-8	12,5%-33,3%
Kancelarijski namještaj	8	12-12,5%
Automobili	3-5	20%-33,3%
Software za računare	5	20%

3.11. Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje se priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenima prema konvencijama na predmetnom tržištu, i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcione troškove. Finansijska imovina je klasifikovana u sljedeće kategorije: finansijska imovina "raspoloživa za prodaju", "u posjedu do dospijanja", te "dati krediti i potraživanja". Klasifikacija zavisi od prirode i svrhe finansijske imovine, i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina koja se drži do dospijanja

Mjenice i obveznice sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospjeća, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospjeća, klasifikuju se kao imovina u posjedu do dospjeća. Knjiže se i po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju sastoji se od investicije u instrumente kapitala preduzeća i ostalih pravnih lica čije se akcije kotiraju na aktivnom tržištu i vode se po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Ulaganja za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost se mjere po trošku.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na kapital, odnosno na revalorizacije rezerve od investicija, sa izuzetkom umanjenja za imparitetne gubitke, kamate obračunate koristeći metod efektivne kamatne stope i dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika, koji se direktno priznaju u dobitak ili gubitak perioda. Kada se takva imovina prodaje, ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionim rezervama za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Fer vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju izraženih u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava se po važećoj kursnoj stopi na dan bilansa stanja. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultira promjeni amortizovanog troška sredstva, priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u kapitalu.

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja, krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja vrednuju se po amortizovanom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeni za procijenjeno umanjenje vrijednosti, a u skladu sa Pravilnikom o načinu procijenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje (napomena 3.14). Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, procijenjena je za indikatore umanjenja na svaki datum bilansa stanja. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije izmijenjeni.

Za akcije koje ne kotiraju na berzi a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive hartije od vrijednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju, i potraživanja po finansijskom zajmu, objektivan dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik doći u stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Što se tiče hartija od vrijednosti – ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz bilans uspjeha se ne poništavaju kroz bilans uspjeha. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijska imovina (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3.12. Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata umanjena za otplate glavnice, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze su iskazane po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

3.13. Obezvrjeđenje vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti nekretnina, opreme, nematerijalnih ulaganja, i investicionih nekretnina prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko nematerijalno ulaganje, odnosno nekretninu i opremu, postoji obezvrjeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstava se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Obezvrjeđenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvrjeđenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, vrijednost sredstva prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvrjeđenje. Poništenje obezvrjeđenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrjeđenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

Na dan 31. decembra 2022. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indikacije da je vrijednost investicionih nekretnina, nematerijalnih ulaganja, nekretnina ili opreme obezvrjeđena.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Procjenjivanje pozicija aktive

Društvo vrši procjenjivanje pozicija aktive u skladu sa Pravilnikom o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje ("Službeni glasnik RS", broj 10/09 i broj 91/14, u daljem tekstu: Pravilnik).

Pozicije aktive klasifikuju se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti, koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospijea, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate. Rezervisanja za potencijalne gubitke terete rezultat poslovanja Društva.

U skladu sa Pravilnikom, sva potraživanja Društva razvrstavaju se u sljedeće kategorije:

1) prva kategorija:

- a) potraživanja od dužnika čija je finansijska sposobnost zadovoljavajuća po svim kriterijumima,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje blagovremeno, a izuzetno s docnjom do tri mjeseca;

2) druga kategorija:

- a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća, ali se ne očekuje njeno pogoršanje, osim potraživanja od nesolventnog i nelikvidnog dužnika,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do pet, a izuzetno s docnjom do šest mjeseci;

3) treća kategorija:

- a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća posebno ako se uzme u obzir kriterijum solventnosti ili likvidnosti,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do sedam, a izuzetno s docnjom do devet mjeseci;

4) četvrta kategorija:

- a) potraživanja od dužnika u stečaju ili od dužnika za koga se osnovano može očekivati da će nad njim biti otvoren stečaj,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom od preko devet mjeseci,
- v) potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije neživotnog osiguranja ne plaća poslije isteka perioda osiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda osiguranja za tu godinu,
- g) potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije reosiguranja ne plaća poslije isteka perioda reosiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda reosiguranja za tu godinu,
- d) potraživanja od lica koje je povezano lice s društvom za osiguranje, a koja bi inače bila klasifikovana u drugu ili treću kategoriju.

Iznos rezervisanja za potencijalne gubitke dobija se primjenom sljedećih procenata na bruto iznos potraživanja od komitenata:

<u>Kategorija</u>	<u>% rezervisanja</u>
Prva kategorija	5% -10%
Druga kategorija	25% - 50%
Treća kategorija	50% - 75%
Četvrta kategorija	100%

3.15. Izdvojena sredstva za preventive

Izdvojena sredstva za preventive formiraju se izdvajanjem iz bruto premije osiguranja autoodgovornosti. Izdvojena sredstva za preventivu se mogu koristiti za potrebe preventive u skladu sa internim aktom i propisima za preventivu kao i evropskim standardima donijetim od strane Evropskog komiteta osiguranja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Porez na dobitak

Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, odnosno umanjenja za ulaganja u mašine i opremu za obavljanje djelatnosti izvršene u toku godine, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost umanjenja poreske osnovice za iznose ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu za obavljanje vlastite proizvodne djelatnosti i za iznose plaćenog poreza na dohodak i doprinosa na lična primanja za više od 30 novozaposlenih radnika na kraju poslovne godine.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Dana 1. januara 2017. godine stupio je na snagu novi Zakon o porezu na dobit. Novim Zakonom nije promijenjena stopa poreza na dobit, a rukovodstvo Društva smatra da pojedine izmjene, koje se odnose na utvrđivanje poreske osnovice neće imati materijalno značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema izvještaju o finansijskom položaju – bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kog će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkom i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine. Članom 25 navedenog Zakona usluge osiguranja i reosiguranja su oslobođene plaćanja poreza na dodatu vrijednost.

3.17. Beneficije za zaposlene

a) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz neto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

b) Beneficije zaposlenima

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, prilikom odlaska u penziju u visini tri prosječne plate Društva ili tri prosječne plate radnika, ako je to za njega povoljnije. Kao osnovica za obračun uzima se najveća mjesečna plata ostvarena u posljednjih 12 mjeseci prije ostvarivanja prava na penziju. Na osnovu MRS 19 "Naknade zaposlenima" zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja, sa aktuarskim odmjerenjem koje se vrši na dan izvještaja o finansijskom položaju.

3.18. Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na korisnika lizinga, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizlaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Društvo kao davalac lizinga

Prihod po osnovu operativnog lizinga (prihod od zakupa) priznaje se primjenom linearne metode tokom perioda trajanja lizinga. Indirektni troškovi nastali u pregovorima i ugovaranjem operativnog lizinga dodaju se knjigovodstvenom iznosu iznajmljenog sredstva i priznaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja lizinga.

Društvo kao korisnik lizinga

Rate po osnovu operativnog lizinga se priznaju kao trošak na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja lizinga, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje odslikava vremenski šablon trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva. Potencijalne naknade nastale na osnovu operativnog lizinga priznaju se kao trošak u periodu u kojem su nastale.

U slučaju kada se odobravaju lizing olakšice, one ulaze u sastav operativnog lizinga i priznaju se kao obaveza. Ukupna korist od olakšica priznaje se kao smanjenje troškova iznajmljivanja na linearnoj osnovi, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje odslikava vremensku strukturu trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Obezvrjeđenje vrijednosti sredstava

Na dan sastavljanja finansijskih izvještaja rukovodstvo Društva analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvrjeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Društvo obračunava obezvrjeđenje sumnjivih potraživanja u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu procijenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje ("Službeni glasnik RS", broj 10/09 i 91/14) (napomena 3.14), kao i na osnovu procjene rukovodstva Društva zasnovane na istorijskom iskustvu. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja, izuzev rezervisanja već prikazanih u finansijskim izvještajima.

Procjena rezervi šteta za nastale neprijavljene štete

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete su procijenjena uz pomoć aktuarskih metoda. Izvori podataka korišćenih prilikom obračuna rezervisanja su interni, preuzeti iz detaljnih analiza koje se redovno provode od strane Društva. Težište pažnje je na tekućim trendovima, a kad u ranijim godinama nije bilo dovoljno informacija koje su potrebne za pouzdanu procjenu razvoja šteta, koriste se razumne pretpostavke.

Rezerve za nastale neprijavljene štete se baziraju na obračunima koje se rade za svaku vrstu osiguranja posebno. Za svaku vrstu osiguranja koriste se statistički podaci o štetama u više zadnjih godina. Za izračun rezervisanja se koristi metoda ulančanih ljestvica i dodatno Bornheutter-Ferguson (B-F) metode koja se koristi samo kod obračuna u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila. Rukovodstvo vjeruje da nisu potrebna dodatna rezervisanja, izuzev već prikazanih u finansijskim izvještajima.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti onih sredstava i obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije i u slučajevima kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Pravična vrijednost za ove potrebe se definiše kao vrijednost po kojoj se sredstvo može realizovati, ili obaveza izmiriti, na dobrovoljnoj bazi između subjekata koji su upoznati sa stanjem tih sredstava, odnosno obaveza.

Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u uslovima kupoprodaje finansijskih instrumenata pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Shodno tome, u takvom okruženju nije moguće pouzdano utvrditi pravičnu vrijednost. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju pravičnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Beneficije zaposlenima

Društvo je angažovalo ovlašćenog aktuara da u ime Društva izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine na dan 31. decembra 2022. godine. Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine ovlašćeni aktuar je koristio sljedeće pretpostavke: diskontna stopa od 4,78% godišnje, projektovani rast zarada 2,5% godišnje, projektovana fluktuacija zaposlenih na osnovu podataka o istorijskom kretanju zaposlenih u prethodnom periodu, zvanično objavljene stope mortaliteta iz okruženja, kao i ostali uslovi neophodni za ostvarivanje prava na otpremninu.

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

5. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I DRUGI POSLOVNI PRIHODI	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završila 31. decembra	
	2022.	2021.
Fakturisana premija osiguranja:		
- Neobavezna osiguranja	5.028.068	3.992.517
- Obavezna osiguranja	11.486.598	10.155.750
Fakturisana premija saosiguranja	149.166	44.721
Promjene prenosne premije (napomena 22)	(787.384)	(1.474.861)
Prihod od smanjenja rezervisanja za štete (napomena 23)	24.362	-
Prihod od učešća u naknadi šteta iz reosiguranja i saosiguranja	900.305	16.352
Prihod od zakupa	180.292	153.054
Prihod od zelenih kartona	37.684	59.989
Prihod od regresa neživotnog osiguranja	171.854	258.070
Prihod od provizija iz reosiguranja	63.666	54.911
	17.254.611	13.260.503
6. FUNKCIONALNI DOPRINOSI	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završila 31. decembra	
	2022.	2021.
Doprinos zaštitnom fondu	153.551	143.349
Doprinos Birou zelene karte BiH	29.069	22.447
Doprinos za preventivu (napomena 24)	61.575	52.824
Vatrogasni doprinos	85.058	88.254
	329.253	306.874
7. NAKNADE ŠTETA IZ OSIGURANJA I RASHODI REOSIGURANJA	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završila 31. decembra	
	2022.	2021.
Likvidirane štete	7.073.381	4.470.281
Rashodi po osnovu reosiguranja	711.995	560.655
Povećanje rezervisanja za štete (napomena 23)	146.978	113.206
Udjeli u štetama iz reosiguranja	3.511	-
	7.935.865	5.144.142

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

8. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završila	
	31. decembra	
	2022.	2021.
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	1.707.821	1.590.945
Ostali lični rashodi i naknade	147.545	136.461
Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propaganda	4.373.196	3.857.247
Troškovi amortizacije	515.158	410.918
Neproizvodne usluge	220.213	321.697
Reprezentacija	169.061	111.843
Troškovi materijala, goriva i energije	393.672	276.033
Troškovi zakupnina	246.132	113.787
Troškovi provizija	876.542	544.685
Troškovi poreza i doprinosa	61.450	35.772
Ostali nematerijalni troškovi	20.304	19.072
Troškovi platnog prometa	26.090	19.150
Troškovi osiguranje	30.924	26.402
Rezervisanja za beneficije zaposlenih	-	6.495
	8.788.108	7.470.507

Ostali lični rashodi i naknade za poslovnu 2022. godinu u iznosu od 147.545 Konvertibilnih maraka se najvećim dijelom odnose na troškove naknada po ugovorima o djelu, naknada članovima Upravnog i Nadzornog odbora, naknada ostalih ličnih primanja, kao i pripadajućih poreza i doprinosa po istim.

9. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završila	
	31. decembra	
	2022.	2021.
Finansijski prihodi		
Prihodi od kamata na depozite	127.565	126.081
Prihodi od kamata na obveznice	56.902	61.601
Prihodi od kamata po osnovu zajma i zateznih kamata	51.824	36.130
	236.291	223.812
Finansijski rashodi		
Rashodi kamata	(29.118)	(33.160)
	(29.118)	(33.160)
	207.173	190.652

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

10. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završila 31. decembra	
	2022.	2021.
Ostali prihodi		
Dobici od prodaje nekretnina i opreme	261.278	10.925
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrijednosti	-	742
Naplaćena otpisana potraživanja	14.275	51.031
Ostali prihodi	3.633	5.540
Prihodi od realizacije hartija od vrijednosti	-	552
	279.186	68.790
Ostali rashodi		
Gubici od prodaje opreme	(6.221)	(1.334)
Rashodi po osnovu otpisa potraživanja	(6.620)	-
Ostali rashodi	(7.503)	(5.563)
	(20.344)	(6.897)
	258.842	61.893

11. NEKRETNINE, OPREMA, INVESTICIONE NEKRETNINE I NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U Konvertibilnim markama 2022. i 2021. godina				
	Građevinski objekti	Oprema	Ukupno nekretnine i oprema	Poslovni prostor sa pravom korištenja	Nematerijalna ulaganja
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januar 2021. godine	801.488	1.467.528	2.269.016	878.053	137.955
Nabavke u toku godine		493.357	493.357	-	-
Prenos na investicione nekretnine	(675.375)	-	(675.375)	-	-
Otpisi ili prodaja	-	(47.471)	(47.471)	-	-
Stanje, 31. januar 2021. godine	126.113	1.913.414	2.039.527	878.053	137.955
Stanje, 1. januar 2022. godine	126.113	1.913.414	2.039.527	878.053	137.955
Nabavke u toku godine		668.964	668.964		
Prenos na investicione nekretnine					
Otpisi i prodaja		(337.971)	(337.971)		
Stanje, 31. januar 2022. godine	126.113	2.244.407	2.370.520	878.053	137.955
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januar 2021. godine	155.709	708.003	863.712	184.317	134.758
Amortizacija za tekuću godinu	5.782	250.862	256.644	92.740	3.197
Prenos na investicione nekretnine	(145.206)	-	(145.206)	-	-
Otpisi i prodaja	-	(15.462)	(15.462)	-	-
Stanje, 31. januar 2021. godine	16.285	943.403	959.688	277.057	137.955
Stanje, 1. januar 2022. godine	16.285	943.403	959.688	277.057	137.955
Amortizacija za tekuću godinu	3.531	332.348	335.879	91.254	-
Prenos na investicione nekretnine					
Otpisi i prodaja		(272.955)	(272.955)		-
Stanje, 31. januar 2022. godine	19.816	1.002.796	1.022.612	368.311	137.955
Sadašnja vrijednost					
- 31. decembar 2022 godine	106.297	1.241.611	1.347.908	509.742	-
- 31. decembar 2021. godine	109.828	970.011	1.079.839	600.996	-

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

11. NEKRETNINE, OPREMA, INVESTICIONE NEKRETNINE I NEMATERIJALNA ULAGANJA (nastavak)

Pregled investicionih nekretnina Društva na dan 31. decembra 2022. godine:

	U Konvertibilnim markama 2022. i 2021. godina	
	Investicione nekretnine u pripremi	Investicione nekretnine
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januar 2021. godine	-	960.586
Nabavke u toku godine	1.500.000-	1.705.178
Donos sa građevinskih objekata		675.375
Otpisi ili prodaja	-	(1.200.000)
	-	-
Stanje, 31. januar 2021. godine	1.500.000	2.141.139
Stanje, 1. januar 2022. godine	1.500.000	2.141.139
Nabavke u toku godine	34.345	-
Donos sa građevinskih objekata	-	-
Donos sa investicionih nekretnina u pripremi	(1.100.000.)	1.100.000
Otpisi, prodaja ili aktiviranje	(434.345)	(675.375)
	-	-
Stanje, 31. januar 2022. godine	-	2.565.764
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januar 2021. godine	-	101.920
Amortizacija za tekuću godinu	-	58.337
Donos sa građevinskih objekata		145.206
Otpisi i prodaja	-	(10.800)
	-	-
Stanje, 31. januar 2021. godine	-	294.663
Stanje, 1. januar 2022. godine	-	294.663
Amortizacija za tekuću godinu	-	88.025
Donos sa građevinskih objekata	-	-
Otpisi i prodaja	-	(166.593)
	-	-
Stanje, 31. januar 2022. godine	-	216.095
Sadašnja vrijednost		
- 31. decembar 2022. godine	-	2.349.669
- 31. decembar 2021. godine	1.500.000	1.846.476

Povećanje investicionih nekretnina u iznosu od 1.100.000 KM, tokom 2022. godine, se odnosi na aktiviranje nekretnine koja se u 2021. godini vodila kao investiciona nekretnina u pripremi, a smanjenje investicionih nekretnina u iznosu od 675.375 KM se odnosi na prodaju jedne nekretnine u Banjoj Luci.

.Lokacija	Svrha u koju se koristi investiciona nekretnina	Zakupoprimalac	Nabavna vrijednost u BAM	Godina kupovine	Površina u m2	Mjesečna zakupni- na u BAM
Doboj	Filijala MF Banke a.d. Doboj	MF Banka a.d. Banja Luka	222.728	2013.	143	1.716
Gradiška	Filijala MF Banke a.d. Gradiška	MF Banka a.d. Banja Luka	337.858	2014.	203	1.906
Trebinje1	Filijala MF Banke a.d. a.d. Trebinje	MF Banka a.d. Banja Luka	377.551	2020.	120	2.100
Trebinje2	Filijala MKD Mikrofin a.d. Trebinje	MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	482.526	2021.	167	2.914
Petrovo	Filijala MF Banke a.d. Petrovo	MF Banka a.d. Banja Luka	45.100	2021.	45	338
B.Luka	Casamassima d.o.o.	Banja Luka	1.100.000	2021.	142	4.583

Objekat u Banjoj Luci se davao u zakup preduzeću A.B.C. Sporting d.o.o. Banja Luka do 30. septembra 2022. godine, nakon čega je izvršena prodaja objekta.

Na dan 31. decembra 2022. godine Društvo nema hipoteka, niti zaloga nad svojim nekretninama i opremom.

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

12. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dugoročno oročeni depoziti:		
MF banka a.d. Banja Luka	2.000.000	2.900.000
Addiko Bank a.d. Banja Luka	2.100.000	400.000
Atos bank a.d. Banja Luka	600.000	1.200.000
NLB banka a.d. Banja Luka	500.000	500.000
UniCredit bank a.d. Banja Luka	600.000	900.000
Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka	1.700.000	1.700.000
	7.500.000	7.600.000
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju:		
Fratello Trade a.d. Banja Luka	3.827	3.827
Obveznice Opštine Šipovo	-	1.360
Obveznice Vlade Republike Srpske (godišnja kamatna stopa 1.5 i 2.5 %)	2.403.965	2.952.341
	2.407.792	2.957.528
Rezervni fond Biroa Zelene karte BiH	400.000	400.000
Fond za naknadu šteta	108.134	81.810
Dugoročni zajmovi	450.000	450.000
	958.134	931.810
	10.865.926	11.489.338

Dugoročno oročeni depoziti kod poslovnih banaka su oročena na period od 36 i 37 mjeseci, sa kamatnom stopom od 0,70% do 2,00% godišnje.

13. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PREMIJE

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja za premiju osiguranja	772.640	557.095
Potraživanja za premiju saosiguranja	24.512	53.831
Minus: Ispravka vrijednosti potraživanja za premiju	(154.370)	(162.024)
	642.782	448.902

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

14. OSTALA POTRAŽIVANJA

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja za kamate	8.125	4.538
Potraživanja od učešća u naknadi šteta	-	6.894
Potraživanja od BZK	1.330	1.382
Ostala potraživanja	5.542	11.864
Potraživanja od zaposlenih	2.555	3.281
	17.552	27.959

15. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Tekuća dospjeća dugoročnih depozita:		
MF banka a.d. Banja Luka	900.000	-
Atos bank a.d. Banja Luka	600.000	-
Addiko Bank a.d. Banja Luka	-	900.000
UniCredit bank a.d. Banja Luka	300.000	-
Kratkoročni zajmovi	1.882.000	200.000
	3.682.000	1.100.000

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose se na tekuća dospjeća dugoročnih depozita koji su oročeni kod poslovnih banaka na period od 36 mjeseci, sa kamatnom stopom od 1,20% do 2,00 % godišnje.

16. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Žiro račun	3.324.576	3.436.796
Devizni račun	1.790	1.623
Blagajna	1.864	782
	3.328.230	3.439.201

17. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Razgraničeni unaprijed plaćeni ostali troškovi	8.605	3.600
Unaprijed obračunate kamate od obveznica i zajmova	169.525	111.993
Prenosna premija koja pada na teret reosiguravača	118.888	98.836
Odložena poreska sredstva	11.990	7.281
Akontacije poreza na dobit	-	48.892
Razgraničeni troškovi šteta koje padaju na teret reosiguravača	33.000	133.000
	342.008	403.602

Razgraničeni troškovi šteta koje padaju na teret reosiguravača na dan 31. decembra 2022. godine odnose se na potraživanja od reosiguravača za štetni događaj po zelenoj karti vezanoj za polisu autoodgovornosti, nastao u Sloveniji u 2014. godini, a koji je prijavljen Društvu u 2015. godini. Navedeni iznos se smanjio u 2022. godini zbog isplate sudske štete na kojeg su se iste i odnosile, a predstavlja razliku između ukupne rezervacije po ovom štetnom događaju i maksimalnog samopradržaja Društva, koja po ugovoru o reosiguranju sa reosiguravačem "Bosna Reosiguranje" d.d. Sarajevo pada na njihov teret (napomena 28).

18. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Društva formiran je u skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, otkupom osnivačkih akcija od strane osnivača iz početnog fonda sigurnosti. Društvo je u toku 2008. godine izvršilo uplatu osnovnog kapitala i Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci 071-0-Reg-07-002909 od 27. decembra 2007. godine. Naknadna dokapitalizacija od 2.500.000 konvertibilnih maraka je izvršena u 2009. godini, te je osnovni kapital Društva upisan u sudskom registru iznosio 5.500.000 Konvertibilnih maraka. Ovim upisom u sudski registar Društvo je, za obavljanje poslova ostalih osiguranja, osnivački kapital uskladilo sa članom 49. Zakona o društvima za osiguranje (Službeni glasnik RS, broj 17/05).

U skladu sa Zakonom o izmjenam i dopunama zakona o društvima za osiguranja (Sl. Gl. RS 58/19, član 6.) Skupština akcionara je 16.06.2020. godine, donijela Odluku o povećanju akcionarskog kapitala iz neraspoređene dobiti, sa 5,5 miliona KM na 6 miliona KM. Društvo je evidentiralo povećanje akcionarskog kapitala na dan 08.07.2020. godine, odnosno datumom evidencije povećanja u Sudskom registru, što je u skladu sa članom 240. Zakona o privrednim društvima. Društvo je u toku 2022. godine, u skladu sa navedenim Zakonom i odlukom Skupštine akcionara od 01.06.2022. godine, izvršilo i novu dokapitalizaciju od 1 milion KM, te akcionarski kapital Društva za 2022. godinu iznosi 7 miliona KM.

Struktura akcionara na dan 31. decembra 2022. godine je bila sljedeća:

Akcionari	Broj akcija	U Konvertibilnim markama	U %
Kremenović Aleksandar	48.642	4.864.183	69,4886
Kuzmanović Mišo	14.680	1.468.017	20,9714
ABC Finance d.o.o. Banja Luka	2.294	229.367	3,2771
Antonijević Nebojša	1.442	144.200	2,0600
Ostali akcionari	2.942	294.233	4,2029
UKUPNO	70.000	7.000.000	100,0000

Struktura akcionara na dan 31. decembra 2021. godine je bila sljedeća:

Akcionari	Broj akcija	U Konvertibilnim markama	U %
Kremenović Aleksandar	41.693	4.169.300	69,4883
Kuzmanović Mišo	12.583	1.258.300	20,9716
ABC Finance d.o.o. Banja Luka	1.966	196.600	3,2766
Antonijević Nebojša	1.236	123.600	2,0600
Ostali akcionari	2.522	252.200	4,2035
UKUPNO	60.000	6.000.000	100,0000

Nominalna vrijednost jedne akcije sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 100 Konvertibilnih maraka. Prema podacima sa Banjalučke berze, tržišna vrijednost akcija Društva na dan 31. decembra 2022. godine bila je identična njenoj nominalnoj vrijednosti.

Zarada po akciji je prikazana u napomeni 26 uz finansijske izvještaje.

Zakonske rezerve

Zakonske rezerve sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 397.374 Konvertibilnih maraka nastale su izdvajanjem iz dobiti ranijih godina Društva na osnovu Zakona o privrednim društvima, koji definiše da se ove rezerve izdvajaju iz dobiti sve dok rezerva ne dostigne srazmjeru od 10% osnovnog kapitala.

Dana 01. juna 2022. godine Skupština Društva je donijela Odluku o raspodjeli dobiti iz 2021. godine kojom se iznos od 17.571 Konvertibilnih maraka izdvaja u zakonske rezerve Društva.

18. GARANTNI FOND I BAZIČNI KAPITAL

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Akcijski kapital	7.000.000	6.000.000
Prenesena dobit	2.038.640	2.704.788
Zakonske rezerve	397.374	379.803
Nematerijalna ulaganja	-	-
Bazični kapital:	9.436.014	9.084.591
Nelikvidna sredstva	(400.000)	(400.000)
Raspoloživi kapital	9.036.014	8.684.591
Garantni fond	(7.000.000)	(6.000.000)
Više raspoloživog kapitala	2.036.014	2.684.591
Više bazičnog kapitala	2.436.014	3.084.591

Bazični kapital, obračunat u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranja (Službeni glasnik RS, broj 103/12 i broj 61/15), na dan 31. decembra 2022 godine u iznosu od 9.436.014 Konvertibilne marke predstavlja vrijednost akcijskog kapitala, uvećanu za prenesenu dobit i zakonske rezerve, i umanjenu za vrijednost nematerijalnih ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine. Raspoloživi kapital sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 9.036.014 Konvertibilnih maraka predstavlja bazični kapital umanjen za nelikvidna sredstva.

Na dan 31. decembra 2022. godine ostvareni bazični kapital je bio veći od minimalnog garantnog fonda definisanog članom 52. i 53. Zakona o društvima za osiguranje, koji za Društvo iznosi 7.000.000 Konvertibilnih maraka.

19. DUGOROČNA REZERVISANJA

Rezervisanja za beneficije za zaposlene sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 18.773 Konvertibilnih maraka (31. decembar 2021. godine: 22.406 Konvertibilne marke) se odnose na rezervisanja po osnovu obračuna sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih Društva na otpremnine u skladu sa MRS 19 "Beneficije za zaposlene". Osnovne pretpostavke korišćene prilikom obračuna navedenih rezervisanja objelodanjene su u napomeni 3.17. i 4.

Kretanja na obavezama za beneficije zaposlenih u poslovnoj 2022. i 2021. godini, su bila sljedeća:

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završava	
	31. decembar 2022	31. decembar 2021
Rezervisanja za beneficije zaposlenih:		
Stanje na početku godine	22.406	15.911
Samanjenje /Izdvajanje rezervacija	(3.633)	6.495
Stanje na kraju godine	18.773	22.406

20. DUGOROČNE OBAVEZE

Dugoročne obaveze na dan 31. decembra 2022. godine iskazane u iznosu od 557.918 Konvertibilnih maraka (na dan 31. decembra 2021. godine u iznosu od 642.960 Konvertibilnih maraka) obuhvataju dugoročne ugovore o zakupu u skladu sa MSFI 16. Obaveze po osnovu zakupa evidentirane su prema sadašnjoj vrijednosti preostalih plaćanja za zakup, diskontovanih po inkrementalnoj stopi zaduživanja zajmoprimca.

21. KRATKOROČNE OBAVEZE

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar	31. decembar
	2022.	2021.
Dobavljači u zemlji i u inostranstvu	8.568	13.791
Obaveze za premiju saosiguranja	-	8.498
Obaveze za premiju reosiguranja	109.305	85.755
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	12.980	39.039
Obaveze za porez na dobit	14.242	20.939
Obaveze za članarine	994	985
Obaveze za bruto zarade	3.680	2.763
Obaveze za ugovore o djelu	3.250	1.900
Ostale obaveze	129.914	122.774
	282.933	296.444

22. PRENOSNE PREMIJE

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembar	31. decembar
	2022.	2021.
Stanje na početku godine	8.744.070	7.269.209
Povećanje prenosne premije (napomena 5)	787.384	1.474.861
Stanje na kraju godine	9.531.454	8.744.070

23. REZERVISANJE ZA ŠTETE

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar	31. decembar
	2022.	2021.
Rezervisanje za prijavljene, neprijavljene štete i sudske štete	2.288.118	2.265.501
	2.288.118	2.265.501

Kretanje na rezervisanjima za štete u poslovnoj 2022. i 2021. godini može se prikazati, na sljedeći način:

	Rezervisanje	Rezervisanje	Rezervisanja	U Konvertibilnim markama	
	za nastale	za nastale	za štete u	Rezervisanja	Ukupno
	za nastale	za nastale	za štete u	za direktne i	
	neprijavljene	za nastale	štetu u	indirektne	
	štete	prijavljene	sudskim	troškove	
	štete	nelikvidirane	sporovima	obrade šteta	
Stanje, 1. januar 2021. godine	1.493.218	174.720	465.650	18.708	2.152.296
Povećanje rezervisanja u toku godine (napomena 7.)	64.589	9.578	37.475	1.563	113.205
Smanjenje rezervisanja u toku godine (napomena 5.)	-	-	-	-	-
Smanjenje rezervisanja na teret aktivnih vremenskih razgraničenja	-	-	-	-	-
Stanje, 31. decembar 2022 godine	1.557.807	184.298	503.125	20.271	2.265.501
Povećanje rezervisanja u toku godine (napomena 7.)	96.145		50.833		146.978
Smanjenje rezervisanja u toku godine (napomena 5.)	-	(18.474)	-	(5.887)	(24.361)
Smanjenje rezervisanja na teret aktivnih vremenskih razgraničenja	-	-	(100.000)	-	(100.000)
Stanje, 31. decembar 2022. godine	1.653.952	165.824	453.958	14.384	2.288.118

24. REZERVISANJA ZA PREVENTIVU

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završava	
	2022.	2021.
Stanje na početku godine:	61.460	11.423
- Izdvajanje sredstava preventive (napomena 6)	61.575	52.824
- Korišćenje sredstava preventive	(1.674)	(2.788)
	121.361	61.459

Korištenje sredstava preventive od 1.674 Konvertibilnih maraka u toku poslovne 2022. godine se odnosi na isplatu osiguranicima: Meridian a.d. Banja Luka i Integral inženjering a.d. Laktaši, u cilju preduzimanja preventivnih i mjera suzbijanja šteta osiguranika.

25. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobit

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2022.	2021.
Tekući porez na dobitak	260.649	240.102
	260.649	240.102

25. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(b) Usaglašavanje poreza na dobitak i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

	U Konvertibilnim markama	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2022.	2021.
<i>Dobitak, prije oporezivanja</i>	667.400	591.525
Porez na dobitak po stopi od 10%	66.740	59.152
<i>Poreski efekat rashoda/prihoda koji nisu priznati kod određivanja oporezive dobiti:</i>		
- prihodi od kamata od HOV i dividenda	(5.025)	(6.003)
- ispravke vrijednosti potraživanja	662	-
- nepriznati dio troškova reprezentacije	13.591	8.558
- nepriznata sponzorstva i donacije	175.528	170.831
- ostalo	9.153	7.564
<i>Porez na dobitak</i>	260.649	240.102
<i>Efektivna poreska stopa</i>	39%	40%

26. ZARADA PO AKCIJI

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2022.	2021.
Neto dobitak obračunskog perioda	406.751	351.423
Prosječan ponderisan broj izdatih akcija	64.849	60.000
Ponderisana zarada po akciji	6,27	5,86

27. INTERNI ODNOSI

Povezana lica Društva u toku poslovne 2022. godine, kao i na dan 31. decembra 2022. godine, su bila:

1. MF Software d.o.o. Banja Luka,
2. MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka,
3. MF banka a.d. Banja Luka.
4. MF grupa d.o.o. Banja Luka

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
BILANS STANJA		
AKTIVA		
Potraživanja po osnovu premije		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	-	41
MF banka a.d. Banja Luka	4.435	3.265
MF Software d.o.o. Banja Luka	522	-
Ostala potraživanja		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	127.038	90.588
Novčana sredstva i depoziti		
MF banka a.d. Banja Luka	4.952.262	5.550.601
Ukupno aktiva	5.084.257	5.644.495
PASIVA		
Rezervisanja za prenosne premije		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	133.879	126.070
MF banka a.d. Banja Luka	142.774	114.406
Obaveze prema dobavljačima		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	1.074	-
MF banka a.d. Banja Luka	40	-
MF Software d.o.o. Banja Luka	-	7.137
Ukupno pasiva	277.767	247.613
Potraživanja, neto	4.806.490	5.396.882

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završava 31. decembra 2022.	2021.
BILANS USPJEHA		
PRIHODI		
Fakturisana premija		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	180.521	175.312
MF Software d.o.o. Banja Luka	1.183	2.123
MF banka a.d. Banja Luka	367.411	275.316
MF grupa d.o.o. Banja Luka	123	-
Prihodi od kamata		
MF banka a.d. Banja Luka	40.342	57.791
Promjena prenosne premije		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	(7.809)	(13.700)
MF Software d.o.o. Banja Luka	-	-
MF banka a.d. Banja Luka	(28.368)	(12.166)
Prihodi od zakupa		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	34.973	30.932
MF banka a.d. Banja Luka	72.719	54.567
Ukupno prihodi	661.095	570.175

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

27. INTERNI ODNOSI (nastavak)

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2022.	2021.
BILANS USPJEHA (nastavak)		
RASHODI		
Troškovi održavanja hardvera i softvera		
MF Software d.o.o. Banja Luka	(179.822)	(141.339)
Troškovi provizija i naknada		
MF Banka a.d. Banja Luka	(19.304)	(16.531)
Ukupno rashodi	<u>(199.126)</u>	<u>(157.870)</u>
Prihodi, neto	<u>461.969</u>	<u>412.305</u>

Naknade članovima Rukovodstva i drugim osobama na ključnim rukovodećim položajima bile su:

	U Konvertibilnim markama Godina koja se završava 31. decembra	
	2022.	2021.
Bruto plate	181.404	180.312
Ostale naknade	4.943	3.472
Naknade Upravnom odboru i OZR	40.979	40.675
	<u>227.326</u>	<u>224.459</u>

U toku 2011. godine Društvo, MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka i MF Banka a.d. Banja Luka, su potpisali okvirni Ugovor o poslovnoj tehničkoj saradnji, radi uspješnijeg nastupanja na tržištu, unapređenja prodaje usluga/ proizvoda i povećanja obima poslovanja, bolje organizacije plasmana svojih proizvoda, te rentabilnijeg i racionalnijeg poslovanja.

Saradnja Društva sa bivšim akcionarem MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka se, pored ostalog, ispoljava i kroz polise osiguranja koje su sastavni dio ugovora o kreditu MKD Mikrofin.

U 2022. godini MKD Mikrofin se pojavljivao i kao osiguranik Društva, tako da su zaposleni, vozila i objekti MKD Mikrofin bili osigurani kod Društva. Premija osiguranja koja je plaćena od strane MKD Mikrofin prema Društvu je bila određena u skladu sa važećim uslovima i tarifama prema kojim posluje Društvo prema trećim licima. Efekat ovih transakcija u prihodima od MKD Mikrofin je u 2022. godini iznosio oko 173 hiljade BAM.

Društvo je (kao i kod ostalih banaka), vršilo oročenje svojih sredstava kod MF Banke, pre čemu je Društvu ostvarilo ukupan prihod od kamate u 2022. godini od oko 40 hiljada BAM po kamatnim stopama koje su u skladu sa važećim uslovima MF Banke i koji su primjenjivi i na treća lica.

Od 2022. godine kao povezano lice Društva javlja se i MF grupa d.o.o., Banja Luka, s obzirom da je postala većinski vlasnik MKD Mikrofin-a.

U okviru redovnih transakcija obavljaju se transakcije sa povezanim licima po standardnim i fer tržišnim uslovima za koje smatramo da su „van dohvata ruke“, i procijenjujemo da Društvo nema rizika od transfernih cijena.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa klijenata na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravatelje.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod pružanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada plaćena po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta.

Osnovni vidovi osiguranja su: osiguranje od nezgode, osiguranje imovine, osiguranje od autoodgovornosti, potpuno osiguranje motornog vozila (kasko), osiguranje robe u tranzitu i putničko (zdravstveno) osiguranje.

Društvo prenosi dio rizika, koji se odnosi na osiguranje imovine, na reosiguravatelja. Za određene vrste osiguranja maksimalna izloženost riziku je ograničena kroz ugovore o osiguranju od nezgode, kao i od kumulativne štete, u zavisnosti od potrebe koja proizilazi iz ovog određenog rizika.

Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvarenje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih poverilaca, kao ni stabilnost poslovanja.

Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti. Praćenje ključnih pokazatelja koji su od značaja za upravljanje rizikom unaprijedeno je kako u pogledu obuhvatnosti, tako i po pitanju pouzdanosti.

Redovni poslovni izvještaji za rukovodstvo Društva sadrže sljedeće informacije:

- ostvarene poslovne rezultate - u odnosu na planove, ciljeve i standarde,
- pokazatelje realizacije premije i šteta po linijama proizvoda,
- marginu solventnosti, garantnu rezervu, tehničke rezerve i
- strukturu i adekvatnost ulaganja tehničkih rezervi,
- analize adekvatnosti rezervisanih šteta i
- druge pokazatelje upravljanja rizicima utvrđene propisima.

Reosiguranje i saosiguranje

Prema Pravilniku o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja, viškove rizika iznad sopstvenog samoprdržaja Društvo plasira u reosiguranje ili u saosiguranje. Samoprdržaj je dio rizika koji Društvo može pokriti sopstvenim sredstvima, ali tako da isplatom šteta ostane solventno.

Najveći iznos do koga Društvo može svojim sredstvima pokrivati obaveze iz ugovora o osiguranju utvrđuje se Odlukom o utvrđivanju maksimalnog samoprdržaja i raspodjeli rizika. Odluka o maksimalnom samoprdržaju se donosi svake godine od strane Upravnog odbora društva, a na prijedlog stručne službe pribave osiguranja za narednu godinu.

Faktori koji određuju samoprdržaj su finansijski kapacitet i tehnički kapacitet. Finansijski kapacitet Društva su rezerve kojima ono raspolaže. Tehnički kapacitet je određen veličinom i strukturom portfelja osiguranja Društva.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA (nastavak)
Reosiguranje i saosiguranje (nastavak)

Maksimalni samopridržaj za 2022. godinu:

Vrsta osiguranja		Iznos maksimalnog samopridržaja u BAM
01	Osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode)	60.000
02	Zdravstveno osiguranje	100.000
03	Osiguranje putničkih vozila – kasko	200.000
07	Osiguranje robe u prevozu	400.000
08	Osiguranje od požara i drugih opasnosti	500.000
08	Osiguranje od zemljotresa	750.000
09.01	Osiguranje mašina od loma i drugih opasnosti	350.000
09.02.II/2	Novac i druga sredstva plaćanja za vrijeme manipulacije na blagajnama, šalterima, na uplatno isplatnim mjestima i drugim smjestištima u objektu od rizika razbojništva na pojedinom šalteru	10.000
09.02.II/2	Novac i druga sredstva plaćanja za vrijeme manipulacije na blagajnama, šalterima, na uplatno isplatnim mjestima i drugim smjestištima u objektu od rizika razbojništva na svim šalterima jedne lokacije	100.000
09.02.II	Ostali stavovi tarifne grupe 2	100.000
09.02	Ostale tarifne grupe osiguranja od opasnosti provalne krađe i razbojništva	100.000
09	Ostala nepomenuta osiguranja iz vrste 09 – Ostala sig. imovine	100.000
10	Osiguranje odgovornosti vlasnika, korisnika, motornih vozila za štetu pričinjenu trećim licima	200.000
10.03	Osiguranje prevoznika za robu prilikom transporta na kopnu	400.000
11	Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove	220.000
12	Osiguranje odgovornosti za plovila	210.000
13	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	500.000
14	Osiguranje kredita	50.000
15	Osiguranje garancija	50.000
16	Požar i lom mašina	175.000
16.09	Osiguranje otplate kredita	60.000
	Sva ostala nepomenuta osiguranja	50.000

Društvo je nepokrivene viškove rizika iznad maksimalnog samopridržaja u 2022. godini obezbjeđivalo zaključivanjem ekscedentnog ugovora o reosiguranju imovinskih rizika, XL ugovorom o reosiguranju rizika domaće autoodgovornosti i transportnih rizika sa Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo, dok je jedan dio ekscedentnog ugovora o reosiguranju imovinskih rizika kao i kvotno reosiguranje zemljotresa, zaključivalo sa reosiguravajućim društvom Dunav Re, Beograd.

Društvo je višak štete po osnovu zelene karte BiH, pokrilo Ugovorom o reosiguranju zelene karte kod Biroa zelene karte BiH, kojim je definisano pokrće i obaveza reosiguravača za štetne događaje, koje prelaze samopridržaj (rizik) Društva. Prema navedenom ugovoru, visina samopridržaja koje osiguravajuće društvo može nositi iznosi maksimalno 200.000 EUR (ekvivalent: 391.116 BAM).

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA (nastavak)

Ugovorom o ekscedentnom reosiguranju imovinskih rizika reosigurani su viškovi rizika iznad samopridržaja cedenta u periodu 01.01.-31.12.2022. godine sljedećih osiguranja:

1. Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti;
 - 1.1. Osiguranje od požara i drugih opasnosti izvan industrije i zanatstva;
 - 1.2. Osiguranje od požara i drugih opasnosti u industriji i zanatstvu;
 - 1.3. Osiguranje od požara imovine elektroprivrede;
2. Osiguranje tehničkih grana;
 - 2.1. Osiguranje mašina od loma;
 - 2.2. Osiguranje mašinske opreme elektroprivrednih organizacija od loma;
 - 2.3. Osiguranje objekata u izgradnji;
 - 2.4. Osiguranje objekata u montaži;
3. Ostala osiguranja imovine;
 - 3.1. Osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva;
 - 3.2. Osiguranje filmskih preduzeća;
 - 3.3. Kombinovano osiguranje računara;
 - 3.4. Osiguranje zaliha u hladnjačama;
4. Osiguranje odgovornosti;
 - 4.1. Osiguranje ugovorene odgovornosti izvođača građevinskih radova;
 - 4.2. Osiguranje ugovorene odgovornosti izvođača montažnih radova;
5. Osiguranje finansijskih gubitaka;
 - 5.1. Osiguranje od opasnosti prekida rada usljed opasnosti od požara

29 FINANSIJSKI INSTRUMENTI

29.1. Upravljanje rizikom kapitala

Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizikom kapitala Društva. Upravni odbor Društva razmatra kapitalni rizik, na osnovama ublažavanja rizika i uvjerenja da će Društvo biti u mogućnosti da održi princip stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući povećanje profita akcionara, preko optimizacije duga i kapitala. Takođe, Upravni odbor Društva razmatra adekvatnost kapitala i garantnog fonda (napomena 17) sa ciljem održivosti kapitala iznad propisanog nivoa od strane regulatora.

Struktura kapitala Društva uključuje, gotovinu i gotovinske ekvivalente i kapital koji se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka. Upravni odbor Društva pregleda strukturu kapitala po potrebi.

Obzirom da Društvo nema obaveza po kreditima Društvo nije vršilo obračun pokazatelja zaduženosti, umanjene za stanje gotovine sa stanjem kapitala.

29.2. Značajne računovodstvene politike

Detalji značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući i kriterije za priznavanje, na osnovu mjerenja i na osnovu toga koji su prihodi i troškovi priznati, u pogledu na svaku od klasa finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vlasničkih instrumenata objelodanjeni su u napomeni 3 uz ove finansijske izvještaje.

29.3. Kategorije finansijskih instrumenata

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Finansijska sredstva		
Kreditni i potraživanja (uključujući gotovinu i gotovinske ekvivalente)	14.518.355	11.243.832
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2.407.792	2.957.528
	<u>16.926.147</u>	<u>14.201.360</u>
Finansijske obaveze		
Po amortizovanom trošku	246.963	221.996
	<u>246.963</u>	<u>221.996</u>

29.4. Cilj upravljanja finansijskim rizikom

Društvo nadzire i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na operacije Društva kroz interne izvještaje o riziku, koji analiziraju izloženost prema stepenu i veličini rizika. Ovi rizici uključuju kreditni rizik i rizik likvidnosti.

29.4.1. Upravljanje valutnim rizikom

S obzirom da je Konvertibilna marka (BAM) vezana za EUR, Društvo nije izloženo riziku promjene kursa EUR, a nema izloženosti ni prema drugim valutama.

29.4.2. Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo kamatnom riziku na polju oročavanja novčanih sredstava u komercijalnim bankama, koje povremeno mijenjaju visine kamatnih stopa na oročene depozite.

Analiza osjetljivosti

Analiza osjetljivosti na promjene kamatnih stopa je određena na osnovu izloženosti kamatnih stopa nederivativnih instrumenata na kraju izvještajnog perioda. Za promjenjive kamatne stope oročenih depozita, analiza je pripremljena pod pretpostavkom stanja na kraju izvještajnog perioda.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Cilj upravljanja finansijskim rizikom (nastavak)

29.4.3. Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjeње rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Društva i kreditna sposobnost klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Kreditna izloženost kontroliše se ograničenjima klijenata koje godišnje pregleda i odobrava Rukovodstvo Društva.

Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu ili grupi kupaca koji imaju slične osobine. Društvo definiše kupce da imaju slične osobine ako su povezana lica.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku je neto knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava prikazana u finansijskim izvještajima.

29.4.4. Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Društva, koje je izgradilo odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti u skladu sa kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću Društva. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i upoređuje profile dospijuća finansijskih sredstava i obaveza. Upravljanje rizikom likvidnosti Društvo ostvaruje kroz dnevno praćenje dinamike dospijuća obaveza i mogućnosti naplate potraživanja.

U sprovođenju praćenja likvidnosti, Društvo se pridržava određenih principa ustanovljenih Odlukom o načinu utvrđivanja i praćenju likvidnosti društva za osiguranje i Odlukom o sistemu internih kontrola i upravljanju rizicima u poslovanju društva za osiguranje, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti riziku ročne i strukturne neusklađenosti imovine sa obavezama, odnosno nemogućnosti Društva da u cjelini i blagovremeno izmiruje svoje dospjele i buduće obaveze. Rukovodstvo Društva svakodnevno razmatra izveštaj o stanju žiro računa i stanju depozita.

Na osnovu identifikacije raspoloživih sredstava i dnevno utvrđenih potreba, donosi se odluka o korišćenju sredstava.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Cilj upravljanja finansijskim rizikom (nastavak)

29.4.4. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabela za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Tabela je sastavljena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijskih sredstava uključujući i kamate na ta sredstva koje će biti zarađene, osim na sredstva za koja Društvo očekuje da će se novčani tok pojaviti u narednom periodu.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeca Društva za nederivatne finansijske obaveze. Tabela uključuje novčane tokove kamata i glavnica.

Dospijeca finansijskih obaveza

	U Konvertibilnim markama					
	Do 1 mjeseca	2-3 mjeseca	Od 4 mjeseca do 1 godine	1-2 godine	Preko 2 godine	Ukupno
31. decembra 2022.						
Bez kamata	143.077	103.886	-	-	-	246.963
	<u>143.077</u>	<u>103.886</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>246.963</u>
31. decembra 2021.						
Bez kamata	129.386	92.610	-	-	-	221.996
	<u>129.386</u>	<u>92.610</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>221.996</u>

Društvo očekuje da će ispuniti druge obaveze iz operativnih novčanih tokova i priliva od dospjelih finansijskih sredstava.

29.5. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata knjiženih po amortizovanom trošku

Rukovodstvo Društva smatra da knjigovodstveni iznosi finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Društva knjiženih po amortizovanom trošku u finansijskim izvještajima imaju približno istu vrijednost kao njihova fer vrijednost.

Tehnike procjene i pretpostavke koje se koriste u svrhu mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza određuje se na sljedeći način:

- Fer vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza sa standardnim uslovima i kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima određuje se prema kotiranoj tržišnoj cijeni;
- Fer vrijednost ostalih finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (isključujući derivativne instrumente) se određuje u skladu sa generalno prihvaćenim modelima određivanja cijena na osnovu analize diskontovanog novčanog toka korištenjem cijena iz postojećih tržišnih transakcija.

Mjerenja fer vrijednosti koja su priznata u bilansu stanja

Sljedeća tabela prikazuje analizu finansijskih instrumenata koji su iskazani nakon inicijalnog priznavanja po fer vrijednosti, grupisani u nivoe 1 do 3, do nivoa do kojeg je moguće procijeniti fer vrijednost:

- Nivo 1 mjerenja fer vrijednosti čine oni finansijski instrumenti čija je fer vrijednost utvrđena na bazi kotiranih cijena (nekorigovanih) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze;

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Mjerenja fer vrijednosti koja su priznata u bilansu stanja (nastavak)

- Nivo 2 mjerenja fer vrijednosti čine oni finansijski instrumenti čija je fer vrijednost utvrđena na osnovu ulaznih informacija drugačijih od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1 i koji se mogu procijeniti za imovinu ili obavezu, ili direktno (npr. kao cijene) ili indirektno (npr. nastali iz cijena); i
- Nivo 3 mjerenja fer vrijednosti čine oni finansijski instrumenti čija je fer vrijednost utvrđena tehnikama procjene koje uključuju ulazne informacije vezano za imovinu ili obavezu, a koje nisu zasnovane na očiglednim tržišnim podacima.

	U Konvertibilnim markama			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31. decembar 2022.				
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju				
Hartije od vrijednosti i obveznice koje kotiraju na berzi	2.407.792	-	-	2.407.792
	<u>2.407.792</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.407.792</u>
31. decembar 2021.				
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju				
Hartije od vrijednosti i obveznice koje kotiraju na berzi	2.957.528	-	-	2.957.528
	<u>2.957.528</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.957.528</u>

Društvo je vrednovalo svoje investicione nekretnine (napomena 10), po metodu nabavne vrijednosti (cost method) investicionih nekretnina. Fer vrijednost investicionih nekretnina odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti prvenstveno zbog toga što su investicione nekretnine stečene nedavno, te odražavaju tekuće tržišne uslove. Mišljenje rukovodstva je da usljed prirode poslovanja Društva i njegovih opštih politika, nema značajnijih razlika između knjigovodstvene i fer vrijednosti investicionih nekretnina.

Rukovodstvo Društva smatra da knjigovodstveni iznosi finansijskih sredstava i finansijskih obaveza knjiženih po amortizovanom trošku u finansijskim izvještajima imaju približno istu vrijednost kao njihova fer vrijednost.

30. MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA

Podaci navedeni u ovim finansijskim izvještajima predstavljaju pouzdan osnov za obračunavanje i iskazivanje pozicija na koje ovlašteni aktuar daje svoje mišljenje.

U skladu sa članom 20, stav 6, Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/05, 01/06, 64/06 i 74/10), Odlukom o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 15/07), kao i u skladu sa Pravilnikom o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 15/2008), Društvo je obavezno da pribavi ocjenu i mišljenje ovlašćenog aktuara o propisanim finansijskim izveštajima za 2022. godinu, Godišnjem izvještaju o poslovanju, aktima poslovne politike, pomoćnim knjigama i drugoj potrebnoj poslovnoj dokumentaciji. Nakon izvršene kontrole, ovlašćeni aktuar (Predrag Kovačević) je 22. marta 2023. godine izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2022. godinu, pri čemu je skrenuo pažnju da su troškovi sprovođenja osiguranja viši za 2.854.592 KM u odnosu na režijski dodatak.

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

31. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

31.1. *Informacije o segmentima*

Društvo je usvojilo MSFI 8 "Operativni segmenti" i počelo da ga primjenjuje od 1. januara 2010. godine. Navedeni MSFI 8 zahtijeva identifikovanje operativnih segmenata na bazi internih izvještaja o komponentama Društva koje se redovno pregledaju od strane rukovodilaca nadležnih za donošenje ključnih odluka, a u cilju alokacije adekvatnih resursa navedenim segmentima, kao i analize njihovih rezultata. Informacije o segmentima su analizirane na bazi vrsta usluga premije osiguranja, koje su posmatrane u skladu sa procentima mjerodavne premije za pojedine segmente Društva.

31.2. *Prihodi i rezultati segmenata*

Na dan 31. decembra 2022. godine, izvještajni segmenti Društva, u skladu sa MSFI 8, su sljedeći vidovi osiguranja:

1. imovina, i
2. lica.

Prihodi i rezultati segmenata za godinu koja se završila na dan 31. decembra 2022. godine dati su u pregledu koji slijedi:

2022. godina	Napomene	U Konvertibilnim markama		
		Imovina	Lica	Ukupno
Poslovni prihodi i rashodi				
Prihodi od premije osiguranja i drugi poslovni prihodi	5	14.838.965	2.415.646	17.254.611
Funkcionalni doprinosi	6	(283.158)	(46.095)	(329.253)
Naknade šteta iz osiguranja i rashodi reosiguranja	7	(6.824.844)	(1.111.021)	(7.935.865)
Troškovi sprovođenja osiguranja	8	<u>(7.557.773)</u>	<u>(1.230.335)</u>	<u>(8.788.108)</u>
Poslovni dobitak		<u>173.190</u>	<u>28.195</u>	<u>201.385</u>
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI				
Finansijski prihodi	9	203.210	33.081	236.291
Finansijski rashodi		<u>(25.041)</u>	<u>(4.077)</u>	<u>(29.118)</u>
		<u>178.169</u>	<u>29.004</u>	<u>207.173</u>
OSTALI PRIHODI I RASHODI				
Ostali prihodi		240.100	39.086	279.186
Ostali rashodi		(17.496)	(2.848)	(20.344)
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA				
		<u>573.963</u>	<u>93.437</u>	<u>667.400</u>
Porez na dobitak	24	<u>(224.158)</u>	<u>(36.491)</u>	<u>(260.649)</u>
NETO DOBITAK PERIODA		<u>349.805</u>	<u>56.946</u>	<u>406.751</u>
OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU				
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(37.247)	(6.064)	(43.311)
UKUPAN NETO REZULTAT PERIODA		<u>312.558</u>	<u>50.882</u>	<u>363.440</u>

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

31. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (nastavak)

31.2. *Prihodi i rezultati segmenata (nastavak)*

2021. godina	Napomene	U Konvertibilnim markama		
		Imovina	Lica	Ukupno
Poslovni prihodi i rashodi				
Prihodi od premije osiguranja i drugi poslovni prihodi	5	11.801.847	1.458.656	13.260.503
Funkcionalni doprinosi	6	(273.118)	(33.756)	(306.874)
Naknade šteta iz osiguranja i rashodi reosiguranja	7	(4.578.286)	(565.856)	(5.144.142)
Troškovi sprovođenja osiguranja	8	<u>(6.648.751)</u>	<u>(821.756)</u>	<u>(7.470.507)</u>
Poslovni dobitak		<u>301.692</u>	<u>37.288</u>	<u>338.980</u>
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI				
Finansijski prihodi	9	199.192	24.620	223.812
Finansijski rashodi		<u>(29.512)</u>	<u>(3.648)</u>	<u>(33.160)</u>
		<u>169.680</u>	<u>20.972</u>	<u>190.652</u>
OSTALI PRIHODI I RASHODI				
Ostali prihodi		61.223	7.567	68.790
Ostali rashodi		<u>(6.138)</u>	<u>(759)</u>	<u>(6.897)</u>
		<u>55.085</u>	<u>6.808</u>	<u>61.893</u>
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		<u>526.457</u>	<u>65.068</u>	<u>591.525</u>
Porez na dobitak	24	<u>(213.691)</u>	<u>(26.411)</u>	<u>(240.102)</u>
NETO DOBITAK PERIODA		<u>312.766</u>	<u>38.657</u>	<u>351.423</u>
OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU				
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		<u>700</u>	<u>87</u>	<u>787</u>
UKUPAN NETO REZULTAT PERIODA		<u>313.466</u>	<u>38.744</u>	<u>352.210</u>

Prihodi i rezultati segmenata prikazani u prethodnim tabelama (za 2022. i 2021. godinu) predstavljaju prihode generisane od prodaje osiguranja. Prihodi između segmenata u toku godine su eliminisani.

Računovodstvene politike izvještajnih segmenata su identične kao i računovodstvene politike Društva opisane u napomeni 3. Dobitak segmenta predstavlja profit svakog segmenta, sa uključenom alokacijom svih troškova, i to na bazi prihoda ostvarenih od strane svakog segmenta posebno. To predstavlja kriterijum koji se izvještava prema rukovodiocima nadležnim za donošenje ključnih odluka, u cilju alokacije adekvatnih resursa segmentima, kao i analize njihovih rezultata.

Prihodi Društva su detaljno prikazani u napomeni 5 uz finansijske izvještaje.

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

31. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (nastavak)

31.3. Sredstva i obaveze segmenata

Sredstva i obaveze segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine dati su u pregledu koji slijedi:

2022. godina	Napomene	Imovina	U Konvertibilnim markama	
			Lica	Ukupno
AKTIVA				
Stalna imovina				
Nekretnine i oprema		1.159.201	188.707	1.347.908
Nematerijalna ulaganja		-	-	-
Investicione nekretnine		2.020.715	328.954	2.349.669
Stalna sredstva u pripremi		-	-	-
Poslovni prostor sa pravom korištenja		438.378	71.364	509.742
Dugoročni finansijski plasmani		9.344.696	1.521.230	10.865.926
		<u>12.962.990</u>	<u>2.110.255</u>	<u>15.073.245</u>
Tekuća imovina				
Potraživanja po osnovu premije		552.793	89.989	642.782
Kratkoročni finansijski plasmani		15.095	2.457	17.552
Ostala potraživanja		3.166.520	515.480	3.682.000
Zalihe materijala		2.722	443	3.165
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		2.862.278	465.952	3.328.230
Aktivna vremenska razgraničenja		294.127	47.881	342.008
		<u>19.856.525</u>	<u>3.232.457</u>	<u>23.088.982</u>
UKUPNA AKTIVA				
PASIVA				
Dugoročna rezervisanja				
Obaveze				
Drugoročne i kratkoročne obaveze		243.323	39.611	282.934
Rezervisanja za prenosne premije		8.197.050	1.334.404	9.531.454
Rezervisanje za štete		1.967.781	320.337	2.288.118
Rezervisanja za preventive		104.370	16.990	121.360
Ostali PVR		58.999	9.605	68.604
		<u>10.571.523</u>	<u>1.720.947</u>	<u>12.292.470</u>
UKUPNO PASIVA				

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembar 2022. godine

31. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (nastavak)

31.3. *Sredstva i obaveze segmenata (nastavak)*

2021. godina	Napomene	Imovina	U Konvertibilnim markama	
			Lica	Ukupno
AKTIVA				
Stalna imovina				
Nekretnine i oprema	10	961.057	118.782	1.079.839
Nematerijalna ulaganja	10	-	-	-
Investicione nekretnine	10	1.643.364	203.112	1.846.476
Stalna sredstva u pripremi		1.335.000	165.000	1.500.000
Poslovni prostor sa pravom korištenja		534.886	66.110	600.996
Dugoročni finansijski plasmani	11	<u>10.225.511</u>	<u>1.263.827</u>	<u>11.489.338</u>
		<u>14.699.818</u>	<u>1.816.831</u>	<u>16.516.649</u>
Tekuća imovina				
Potraživanja po osnovu premije	12	399.523	49.379	448.902
Kratkoročni finansijski plasmani	13	979.000	121.000	1.100.000
Ostala potraživanja	14	24.883	3.076	27.959
Zalihe materijala		2.584	319	2.903
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15	3.060.889	378.312	3.439.201
Aktivna vremenska razgraničenja		359.206	44.396	403.602
		<u>4.826.085</u>	<u>596.482</u>	<u>5.422.567</u>
UKUPNA AKTIVA		<u>19.525.903</u>	<u>2.413.313</u>	<u>21.939.216</u>
PASIVA				
Dugoročna rezervisanja	19	19.941	2.465	22.406
Obaveze				
Drugoročne i kratkoročne obaveze	20, 21	836.070	103.335	939.405
Rezervisanja za prenosne premije	22	7.782.222	961.848	8.744.070
Rezervisanje za štete	23	2.016.295	249.205	2.265.501
Rezervisanja za preventivu	24	54.699	6.761	61.459
Ostali PVR		44.495	5.499	49.994
		<u>10.753.722</u>	<u>1.329.113</u>	<u>12.082.835</u>
UKUPNO PASIVA		<u>10.753.722</u>	<u>1.329.113</u>	<u>12.082.835</u>

U cilju praćenja rezultata segmenata i alokacije adekvatnih resursa između segmenata, ukupna sredstva i obaveze su alocirani u izvještajne segmente. Sredstva koja se zajednički koriste od strane izvještajnih segmenata, kao i obaveze koje su zajedničke za segmente, alocirane su na bazi ostvarenih prihoda svakog izvještajnog segmenta zasebno.

31.4. *Informacije u vezi sa najvećim kupcima*

Usljed prirode usluga osiguranja, Društvo nema značajnu koncentraciju velikih osiguranika, jer ima veliki broj međusobno nezavisnih osiguranika sa malim pojedinačnim prometom.

31.5. *Geografske informacije*

Društvo sve svoje prihode ostvaruje na teritoriji Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta.

32. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda; dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer.

32. PORESKI RIZICI (nastavak)

Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskom postupku Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom. Društvo je u toku 2022. godine nije imalo poreske kontrole.

33. PREUZETE OBAVEZE ZA ZAKUPNINE POSLOVNIH OBJEKATA

Minimalna zakupnina priznata kao trošak u toku godine koja se završava 31. decembra 2022. godine iznosi 246.132 Konvertibilnu marku (2021. godina 113.787 Konvertibilnih maraka).

Preuzete obaveze Društva po osnovu otkazivih ugovora o zakupu poslovnih su sljedeće:

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Ne duže od jedne godine	201.798	105.702
Duže od jedne godine ali kraće od pet godina	-	1.450
Duže od pet godina	638.688	751.398
	<u>840.486</u>	<u>858.550</u>

Minimalna zakupnina priznata kao prihod u toku godine koja se završava 31. decembra 2022. godine iznosi 180.292 Konvertibilnih marka (2021. godina 153.054 Konvertibilnih maraka).

Preuzeta potraživanja Društva po osnovu ugovora o zakupu su sljedeća:

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Ne duže od jedne godine	-	-
Duže od jedne godine, ali kraće od pet godina	190.350	186.159
Duže od pet godina	-	-
	<u>190.350</u>	<u>186.159</u>

34. DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Do dana objavljivanja ovih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtjevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtjeva prema odredbama MRS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

35. DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primijenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u Konvertibilne marke, za pojedine glavne valute su bili sljedeći:

	Konvertibilnih maraka	
	31. decembar	31. decembar
	2022.	2021.
USD	1,8337	1,7256
CHF	1,9862	1,8873
EUR	1,9558	1,9558